

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Błąd i jego konsekwencje w przekładzie (na przykładzie tłumaczeń specyfikacji technicznych oświetlenia samochodowego)

Author: Katarzyna Banaś-Sieradzka

Citation style: Banaś-Sieradzka Katarzyna. (2017). Błąd i jego konsekwencje w przekładzie (na przykładzie tłumaczeń specyfikacji technicznych oświetlenia samochodowego). W: J. Lubocha-Kruglik, O. Małyca (red.), „Przestrzenie przekładu T. 2”. (S. 341-350). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Katarzyna Banaś-Sieradzka
Uniwersytet Śląski w Katowicach

Błąd i jego konsekwencje w przekładzie (na przykładzie tłumaczeń specyfikacji technicznych oświetlenia samochodowego)

Wprowadzenie

Niniejszy artykuł poświęcony jest błędom tłumaczeniowym i ich konsekwencjom w tekście specjalistycznym. Badania prowadzone są w konfrontacji polsko-angielskiej. Jako materiał egzemplifikacyjny posłużyła nam specyfikacja techniczna stanowiska montażowego lampy zewnętrznej oświetlenia samochodu. Na przykładzie takich właśnie tekstów postaramy się przeanalizować występujące tu błędy i określić przyczyny ich powstawania.

Nasze rozważania rozpoczniemy od przedstawienia cech tekstu specjalistycznego, ponieważ specyfikacja techniczna należy do tej grupy tekstów. Następnie podejmiemy próbę zdefiniowania błędu i zaprezentowania typologii błędów występujących w specyfikacjach technicznych. Zwrócimy ponadto uwagę na konsekwencje błędów w tego typu tekstach, wskażemy przyczyny ich powstawania oraz sposoby na ich uniknięcie.

Z uwagi na złożoność omawianego zagadnienia w artykule koncentrujemy się jedynie na wybranych błędach wytypowanych na podstawie analizy porównawczej ponad 30 specyfikacji technicznych stanowisk montażowych lamp zewnętrznych. Dokumentacja ta pochodzi z lat 2014–2016 i dotyczy samochodów różnych marek.

Cechy tekstu specjalistycznego i struktura specyfikacji technicznej

Tekst specjalistyczny, jakim jest specyfikacja stanowisk montażowych oświetlenia samochodowego, to tekst skodyfikowany. Cechuje go więc ustalona struktura, a każdy komponent stanowi jego obligatoryjny element. Jest to ponadto tekst standardowy (tj. zbudowany zgodnie z normami gramatycznymi, leksykalnymi oraz stylistycznymi właściwego technolektu i bazowego języka narodowego), praktyczny (faktograficzny, z linearnie uporządkowanymi jednostkami konceptualnymi, jego struktura semantyczna jest zawsze taka sama) i hermetyczny (przeznaczony wyłącznie dla profesjonalistów, znaczna część informacji jest przekazywana implicytnie)¹.

Tekst specjalistyczny charakteryzuje się również spójnością, która wynika z faktu, że został sformułowany przez jeden podmiot mówiący, adresowany jest do jednego odbiorcy i dotyczy jednego tematu². Powinien być pisany jasnym, przejrzystym stylem, wyróżniać się jednoznacznością i precyzją informacji, nie powinien zaś zawierać znaczeń podtekstowych oraz pierwiastków emocjonalnych. To wszystko nie oznacza jednak, że informacja zawarta w tekście specjalistycznym jest łatwa w odbiorze. Styl, jakim z reguły jest on pisany, charakteryzuje się ścisłością, obiektywizmem, logicznością oraz dużym nasyceniem terminologią specjalistyczną. Tekst specjalistyczny zawiera często kod ikoniczny (kod rysunku technicznego, tabel, diagramów), który zastępuje zawile opisy słowne, wywołując jednocześnie adekwatne wyobrażenia. Nad zdaniami współrzędnymi przeważają zdania złożone podrzędnie, często stosowane są wyrażenia modalne.

Każdy tekst specjalistyczny pełni określone funkcje. Jurij Lukszyn wymienia jego następujące podstawowe funkcje:

- funkcja gromadzenia (określenie odpowiedniego kontekstu teoretycznego);
- funkcja przekazu (zakłada jej aktualizację względem zamierzonego odbiorcy komunikatu);
- funkcja doskonalenia wiedzy (jej zadaniem jest otwieranie nowych miejsc w strukturze konceptualnej danej dziedziny).

Jurij Lukszyn definiuje tekst specjalistyczny jako „bezpośrednie lub pośrednie wydarzenie komunikacyjne zgodnie z obowiązującą w danym okresie normą oraz intencją nadawcy, posiadające określoną formę i unikalne znaczenie”³.

¹ W. ZMARZER: *Typologia tekstów specjalistycznych*. W: *Lingwistyczna identyfikacja tekstów specjalistycznych*. Red. B.Z. KIELAR, S. GRUCZA. Warszawa 2003, s. 25–29.

² D. ZDUNKIEWICZ-JEDYNAK: *Wykłady ze stylistyki*. Warszawa 2013.

³ J. LUKSZYN: *Parametry analizy tekstów specjalistycznych* W: *Lingwistyczna identyfikacja tekstów specjalistycznych...*, s. 17.

Analizując poszczególne specyfikacje techniczne stanowisk montażowych, można zaobserwować, że każda z nich posiada podobną strukturę. Możemy więc wyróżnić w nich następujące elementy stałe:

- 1) Legenda zmian (fazy projektu, data, opis zmian: pierwsza emisja do ofertowania, aktualizacja).
- 2) Część techniczna:
 - nazwa stanowiska/nr operacji,
 - zastosowanie/wersja wyrobu,
 - normy czasowe/ilościowe/zdolność procesu,
 - wykaz komponentów do montażu.
- 3) Opis procedury:
 - opis montażu,
 - wymogi jakościowe/kontrole,
 - schemat montażowy.
- 4) Konstrukcja stanowiska:
 - wymiary/powierzchnia robocza/podstawki montażowe,
 - automatyka stanowiska,
 - przebrojenie.
- 5) Dodatkowe oprzyrządowanie.

Specyfikacja techniczna to element komunikacji na linii specjalista – specjalista, zadanie tłumacza natomiast polega wyłącznie na tym, aby tę komunikację umożliwić. Na nim spoczywa ciężar przełożenia tekstu tak, aby był wierny oryginałowi oraz bezbłędny.

Definicja błędu

Istnieje kilka klasyfikacji błędów w tłumaczeniu. Teresa Tomasziewicz wyróżnia **błąd językowy**, czyli „błąd występujący w tekście docelowym, wynikający z braków znajomości przez tłumacza elementów języka docelowego lub z niewłaściwego posługiwania się nim. Do błędów językowych można zaliczyć, m.in. niezamierzone wieloznaczności, barbarzyzny, błędy ortograficzne, gramatyczne, interpunkcyjne, niepoprawne użycie jednostek językowych, niewłaściwe kolokacje, zbyt częste powtórzenia”⁴.

Błąd językowy jest dostrzegalny dla każdego rodzimego użytkownika języka. Może występować zarówno w tekstach przekładu, jak i w tekstach oryginalnych, co zostanie omówione w dalszej części artykułu.

⁴ *Terminologia tłumaczenia. Terminologie de la traduction*. Przekł. i adapt. T. TOMASZKIEWICZ. Red. nauk. J. DELISLE, H. LEE-JAHNKE, M.C. CORMIER. Poznań 2004, s. 29.

Błąd tłumaczeniowy natomiast to „błąd występujący w tekście docelowym, który wynika z nieznamomości lub z wadliwego zastosowania zasad tłumaczenia, reguł tłumaczeniowych czy też technik tłumaczeniowych, lub ze złej interpretacji jakiegoś fragmentu tekstu wyjściowego. Do błędów tłumaczeniowych zaliczamy, m.in. znaczenie przeciwne, znaczenie fałszywe, hipertłumaczenie, interferencje, nonsens, zbędne parafrazowanie”⁵. Błąd tłumaczeniowy jest widoczny tylko w konfrontacji dwóch języków i występuje tylko w tekstach tłumaczonych. Polega na niewłaściwym oddaniu treści oryginału. Błędy tłumaczeniowe w przekładzie specyfikacji technicznych mogą wynikać także z niezrozumienia tekstu oryginału, braku wiedzy specjalistycznej oraz pośpiechu, nieuwagi czy też niestaranności tłumacza.

Uzupełnieniem przytoczonej definicji jest klasyfikacja zaproponowana przez Krzysztofa Hejwowskiego⁶, w której autor wyróżnia kilka kategorii błędów tłumaczeniowych:

- 1) Błędy tłumaczenia syntagmatycznego, spowodowane brakiem analizy tłumaczonego tekstu (błędy ekwiwalentów słownikowych, kalki, „fałszywi przyjaciele tłumacza”, nieuzasadnione rekonstrukcje).
- 2) Błędy mylnej interpretacji (pomylenie dwóch różnych syntagm lub ram czasownikowych języka wyjściowego, zła interpretacja sceny lub scenariusza, mylne odczytanie modalności tekstu).
- 3) Błędy realizacji (niewłaściwa ocena wiedzy odbiorców, podtłumaczenie, błędy języka docelowego, błędy wynikające z braku wiedzy ogólnej i specjalistycznej).
- 4) Błędy metatranslacyjne (niewłaściwy dobór techniki tłumaczeniowej, nieuzasadnione opuszczenia lub dodatki, pozostawienie dwóch wersji, poprawianie oryginału, niepoprawianie oryginału, umieszczanie w tekście przekładu zbyt dużo lub zbyt mało objaśnień).

Z uwagi na ograniczenia formalne naszą uwagę skupimy jedynie na najczęstszych błędach występujących w przekładzie specyfikacji technicznej. Należą do nich:

- 1) Błędy terminologiczne – wadliwe tłumaczenia terminologii specjalistycznej:
 - błędy ekwiwalentów słownikowych, błędy wynikające z niewłaściwego instrumentarium, braku słowników,
 - mieszanie pojęć,
 - *false friends* (tzw. *faux-amis*), „fałszywi przyjaciele tłumacza”.
- 2) Błędy merytoryczne.
- 3) Błędy gramatyczne.
- 4) Opuszczenia (wyrazów trudnych, zdania).
- 5) Błędy stylistyczne, ortograficzne, interpunkcyjne.
- 6) Błędy spowodowane pracą pod presją i brakiem czasu na sprawdzenie tekstu.

⁵ Ibidem, s. 30.

⁶ K. HEJWOWSKI: *Kognitywno-komunikacyjna teoria przekładu*. Warszawa 2006, s. 168.

Typologia błędów w analizowanych specyfikacjach technicznych

Najliczniejszą grupę błędów w przekładzie analizowanych specyfikacji technicznych stanowią błędy wynikające z braku odpowiednich słowników, zbiorów terminologii, literatury fachowej znanej jedynie specjalistom, ale także takie, które spowodowane są niezajomością dziedziny, czyli *błędy terminologiczne*. Zilustrujemy to następującymi przykładami:

- 1) Wyraz **stanowisko** został przetłumaczony jako: *workstand* lub *assembly stand*, powinno być: *work station* (taki ekwiwalent podaje też słownik naukowo-techniczny Translatica⁷).
- 2) **Korpus** – w słowniku naukowo-technicznym Translatica znajdziemy określenie *body* (stosowane w przemyśle, budownictwie, medycynie), ale poprawne w danym kontekście to *housing* (w słowniku Translatica znalezione pod hasłem: obudowa).
- 3) **Klosz** – przetłumaczono jako: *shade, lampshade* (w słowniku Translatica – stosowane w elektryce), powinno być – *lens*.
- 4) **Pokrywa kompletna** – przetłumaczono błędnie jako *complete lid*, w nazewnictwie wewnętrznym firmy używa się określenia *bulbholder*.
- 5) **Podzespół reflektora** przetłumaczono jako *component* (określenie można odnaleźć w słowniku Translatica jako używane w elektronice i elektryce), natomiast w inżynierii używa się wyrażenia *headlamp sub-assembly*. Tłumacz powinien wiedzieć lub sprawdzić, że podzespół składa się z komponentów (m.in. żarówki, odbłyśnika, wiązki, wkrętu itd.).
- 6) Termin **przebrojenie** został przetłumaczony jako *retooling* (ale oznacza to wymianę oprzyrządowania, przeorganizowanie), prawidłowy ekwiwalent to *tool change* (określenie wewnętrzne firmy).
- 7) Termin **homologacja** przetłumaczono jako *approval* (w takim znaczeniu termin ten używany jest w języku prawniczym, w którym oznacza zatwierdzenie), w motoryzacji używa się określenia *homologation*.

Kolejną charakterystyczną grupę błędów stanowią „*falszywi przyjaciele tłumacza*”:

- 1) Termin **korektor** został przetłumaczony jako *corrector* (według słownika Translatica jest to termin używany w edytorstwie i informatyce), prawidłowy ekwiwalent to *motor leveling*, będący określeniem pochodzącym z wewnętrznego nazewnictwa firmy.
- 2) Wyraz **forma** przetłumaczono jako *form*, właściwy ekwiwalent to *mould* (GB), lub *mold* (US).

⁷ *Translatica. Naukowo-techniczny słownik angielsko-polski, polsko-angielski* (wersja elektroniczna).

- 3) Termin **reflektor** został przetłumaczony jako *reflector*, a poprawne określenie to *headlamp*. W tym wypadku błąd jest poważny, ponieważ termin *reflector* oznacza **odbłyśnik**, czyli część składową reflektora (*headlamp*).
- 4) Wyrażenie **drzwi rewizyjne** przetłumaczono jako *revision doors*, poprawna nazwa to *inspection door*.

Kolejny typ błędu to błąd spowodowany prawdopodobnie zbyt małą docieklivością tłumacza. Chodzi mianowicie o niepoprawienie błędu w oryginalnym dokumencie i pozostawienie w tłumaczeniu abrewiacji. Tłumacz powinien w takim wypadku zasięgnąć opinii specjalisty (np. autora specyfikacji technicznej) i ustalić znaczenie skrótów, dekodować je, a następnie właściwie przełożyć. Oto przykłady:

- 1) *Pobrać reflektor SX i DX* przetłumaczono jako: *pick up the SX and DX headlamps*.

Abrewiacja SX pochodzi z języka włoskiego – *sinistra* – i oznacza *lewy*, DX to *destra*, czyli *prawy*. W przeszłości specjaliści pracowali na dokumentacji włoskiej, skróty w tym zapisie zakorzeniły się więc w języku specjalistycznym tej firmy na tyle, że specjaliści piszący specyfikacje techniczne w języku polskim nie zauważają ich. Autor specyfikacji popełnił błąd, ponieważ powinien był użyć określeń *lewy/prawy*, które tłumacz następnie przetłumaczyłby jako *left* (lub użył skrótu LH) oraz *right* (lub użył skrótu RH).

- 2) W kolejnym zdaniu: *Paletę ze zmontowanymi komponentami przekazać na następną OP* – *Pass the pallet with the assembled components to the next OP*, tłumacz pozostawił skrót OP, powinien zaś był przetłumaczyć go jako *to the next operation*.

Interesującą grupę stanowią błędy merytoryczne z konsekwencjami. Spotykamy je w następujących przykładach:

- 1) Zdanie: *Panel sterujący musi być zamontowany na wysokości ramion operatora*, przetłumaczono jako: *The control panel must be installed up to the shoulder height of an operator* (czyli do wysokości ramion operatora), a powinno być: *at shoulder level of an operator*.

Zastosowanie się producenta do tego zalecenia ze specyfikacji spowoduje wykonanie nieergonomicznej dla pracownika pozycji panelu. Jeżeli zaś niemożliwe będzie przeniesienie panelu na właściwą wysokość, utrudniony zostanie do niego dostęp i wskazania będą nieczytelne. W konsekwencji stanowisko będzie wymagało modyfikacji tak, aby panel znajdował się we właściwej pozycji. To może spowodować niedotrzymanie terminu wykonania stanowiska przez dostawcę i łączyć się z dodatkowymi kosztami związanymi z modyfikacją stanowiska.

- 2) Błąd w liczbach – sformułowanie: *Panel operatorski z dotykowym ekranem rozmiar 17*, zostało przetłumaczone jako *operator's panel with a 16" touch screen*. Wyprodukowanie stanowiska montażowego z ekranem o mniejszej

liczbie cali będzie miało bezpośredni wpływ na pracę obsługującego to stanowisko, spowoduje gorszą czytelność wskazań na ekranie. Może to skutkować koniecznością zmian w oprogramowaniu tak, aby przeskalować grafikę. Przez swą nieuwagę tłumacz może narazić firmę na dodatkowe koszty.

Błędy gramatyczne w analizowanych specyfikacjach to głównie błędne użycie czasowników modalnych:

- 1) *W czasie próby klosz nie może być dociskany do podstawki* przetłumaczono: *During the test the lens **may not** be pressed to the fixture* – tłumacz powinien zastosować tu wyrażenie **must not**;

oraz błędy w zdaniach podrzędnie złożonych okolicznikowych celu:

- 1) *Tak, aby zlikwidować zagrożenie* zostało przetłumaczone: ***so that to mitigate any risk***, a powinno być: ***so as to eliminate***.

Kolejną, ale nieliczną grupę błędów stanowią *błędy ortograficzne* – literówki, czyli powszechne omyłki wynikające z pośpiechu tłumacza. Jednak nawet one, w niektórych wypadkach, mogą zmienić znaczenie zdania. Oto przykłady:

- 1) ***Karta kodowa RFID*** przetłumaczona jako *code cart RFID*, powinno być: *RFID code card*.
- 2) Wyraz ***konstrukcja*** napisano jako ***constriction***, zamiast ***construction***.

Niedostateczna znajomość języka docelowego lub nieuwaga tłumacza mogą być przyczyną kolejnego typu błędu, czyli *opuszczenia*, określanego przez Tomaszewicz jako „błąd tłumaczeniowy polegający na opuszczeniu w tekście docelowym, bez wyraźnych przyczyn, jakiegoś fragmentu tekstu wyjściowego”⁸. Podczas analizy omawianych specyfikacji zaobserwowano 3 typy opuszczenia:

- 1) Opuszczenie pojedynczych elementów, np. *zasilanie w komponenty (tabela)*, – tłumacz nie przetłumaczył wyrazu *tabela*.
- 2) Opuszczenie ważnej informacji, np. w wykazie komponentów do montażu brak wymiarów pojemnika, takich jak szerokość, długość, wysokość.
- 3) Opuszczenie całego zdania, np. *Elementy zgrzewania kolków muszą zostać pokryte warstwą teflonową*. Brak tej informacji spowoduje braki detali, co będzie skutkowało stratami materialnymi oraz wizerunkowymi firmy.

Tłumacz dokonujący przekładu specyfikacji technicznych nie tylko napotyka trudności wynikające z nieznaności terminologii, braku literatury fachowej i bazy słownikowej, ale musi zmierzyć się też z *błędami językowymi w oryginalnej wersji dokumentu*. Oto przykłady:

- 1) *Łączna ilość przewidywanych przyjazdów i odjazdów* – autor powinien napisać: *łączna liczba przewidywanych prowadnic zasilania i powrotów*.
- 2) *Kontrola osiągnięcia wysokości ekranu cieplnego*, powinno być: *kontrola położenia ekranu za pomocą pomiaru wysokości*.

⁸ *Terminologia tłumaczenia...*, s. 72.

Konsekwencje błędów w przekładzie

Rolą tłumacza jest stać na straży poprawności wykonywanego tłumaczenia, niezależnie od typu tekstu. W przypadku specyfikacji technicznych jego odpowiedzialność jest tym większa, że wadliwy przekład naraża bezpośrednio tłumacza i jego zleceniodawcę na kompromitację.

Specyfikacja techniczna to dokument zaopatrzony w wiele diagramów i rysunków technicznych. Na rysunkach widnieją napisy w języku angielskim (lub języku angielskim i języku włoskim) sporządzone przez specjalistów, a nie tłumacza. Błędnie przetłumaczony tekst nie będzie odpowiadał opisom na rysunkach. Z powodu złego nazewnictwa może dojść do opóźnień w produkcji stanowiska, co wywoła konsekwencje bezpośrednio w sferze materialnej, gdyż może być przyczyną reklamacji urzędnika, maszyny czy też stanowiska.

Wadliwe tłumaczenie może mieć także bezpośrednie konsekwencje dla tłumacza. Tłumacz przysięgły podlega odpowiedzialności zawodowej, a Ustawa o zawodzie tłumacza z 2004 r.⁹ przewiduje kary za nienależyte lub nierzetelne wykonywanie swoich obowiązków.

Przyczyny powstawania błędów w przekładzie i sposoby zapobiegania im

Dorota Karczevska¹⁰ wśród licznych przyczyn powstawania błędów w przekładzie wymienia:

- 1) Niedostateczną znajomość języka oryginału.
- 2) Niedostateczną znajomość języka przekładu.
- 3) Brak dostatecznej wiedzy ogólnej i fachowej.
- 4) Niedostatecznie wyrobiony mechanizm indywidualnych poszukiwań terminologicznych.
- 5) Niedostateczną znajomość technik przekładu oraz nieumiejętne korzystanie z nich.

Każdy tłumacz powinien pamiętać, że oprócz kompetencji językowej musi wykazać się również kompetencją merytoryczną. Tłumacz zwykle nie specjalizuje się w jednej dziedzinie, przekłada różne typy tekstów, niemożliwe więc, aby był specjalistą w tych wszystkich dziedzinach. Z tego powodu powinien dbać o rozwój wiedzy fachowej i kompetencji translatorskiej, rozwijać strategię

⁹ Ustawa z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego, rozdział 4, art. 21.

¹⁰ D. KARCZEWSKA: *O błędach w tłumaczeniu*. W: *Język rodzimy a język obcy. Komunikacja – przekład – dydaktyka*. Red. A. KOPCZYŃSKI, U. ZALIWSKA-OKRUTNA. Warszawa 2002, s. 129.

radzenia sobie z problemami terminologicznymi, radzić sobie z brakami wiedzy przedmiotowej oraz rozwijać strategie unikania błędów w tłumaczeniu.

Od dobrego tłumacza wymaga się, żeby jego przekład był ekwiwalentny w stosunku do oryginału. Tym samym tłumacz musi znać odpowiednią terminologię, musi umieć przeprowadzać analizę znaczeniową tekstu, zestawiać ze sobą funkcjonalnie ekwiwalentne środki języka źródłowego i języka przekładu, musi także umieć korzystać ze słowników jedno- i dwujęzycznych, opracowań o podobnej tematyce, zbiorów tekstów specjalistycznych w obu językach i tekstów paralelnych w języku przekładu. Tłumacz powinien dostosować się do konwencji tekstowych języka przekładu, co można uznać za najtrudniejszą część jego pracy¹¹.

W celu uniknięcia błędów w przekładzie tłumacz (oprócz umiejętności korzystania ze źródeł paralelnych, słowników i zbiorów terminologii) powinien przestrzegać zasad tłumaczenia (nie „słowo w słowo”), wykazać dbałość o kulturę języka, doskonalić umiejętność wyrażania danej myśli, uwrażliwiać się na kwestie poprawności i sposobów wypowiedzania się oraz kształtować zdolność zróżnicowanego wyrażania myśli w różnych językach¹².

Ponadto, z powodu zawężonej bazy terminologicznej tłumacz powinien w trakcie pracy nad przekładem specyfikacji technicznej stworzyć swoją własną podręczną bibliotekę ułatwiającą pracę, nie zapominając o tym, aby wszelkie wątpliwości konsultować z autorami specyfikacji, czyli specjalistami w danej, często wąskiej dziedzinie. Zadanie sobie trudu sprawdzenia budowy i działania stanowiska montażowego lub urządzenia w jego naturalnych warunkach oraz konsultacje ze specjalistą, dzięki którym można rozwiązać wątpliwości, zapoczątkują stworzeniem własnego słownika na potrzeby danego tłumaczenia, a w konsekwencji poprawnym przekładem danego tekstu specjalistycznego.

Podsumowanie

Podsumowując zaprezentowane rozważania, należy podkreślić, że w artykule przedstawiono jedynie wybrane aspekty dotyczące błędów w przekładzie specyfikacji technicznej stanowisk montażowych. Analiza porównawcza pozwoliła wychwycić wiele nieścisłości i błędów wynikających z różnych czynników, wśród których można wymienić:

- 1) Brak wiedzy fachowej tłumacza.
- 2) Brak kompetencji translatorskiej i językowej.

¹¹ B.Z. KIELAR: *Problemy tłumaczenia tekstów specjalistycznych*. W: *Teoretyczne podstawy terminologii*. Red. F. GRUCZA. Wrocław 1991, s. 133.

¹² Z. KOZŁOWSKA: *O błędach językowych w tekstach polskich przekładów*. W: *Język rodzimy a język obcy...*, s. 144.

3) Nieodpowiednią bazę słownikową, a także brak ekwiwalentów w dostępnych słownikach.

Wynika z tego, że nie należy bezkrytycznie przyjmować odpowiedników wyrazów zamieszczonych w leksykonach. Skorzystanie z pomocy specjalistów mogących wyjaśnić problematyczne kwestie pozwoli na stworzenie własnego instrumentarium, które można będzie poszerzać i modyfikować z każdym kolejnym przykładem.

Катажина Банась-Серадзка

**Ошибка и ее последствия в переводе
(на примере перевода технической спецификации
автомобильного освещения)**

Резюме

В статье рассматривается вопрос переводческой ошибки на примере переводов (с английского языка на польский язык) технических спецификаций автомобильного освещения. Автор представляет структуру технической спецификации и черты специального текста. Далее дается классификация ошибок и перечисляются типы ошибок в переводе спецификаций.

Кроме того, в статье отмечаются последствия ошибочного перевода технической спецификации, указываются причины появления ошибок, а также предлагаются способы их избегания. Сложность и широта исследуемого вопроса приводит к тому, что в статье анализируются только избранные типы ошибок, которые появляются в нехудожественном тексте, каковым является техническая спецификация.

Katarzyna Banaś-Sieradzka

**Error and its consequences in translation
on the example of technical specifications
of external automotive lighting systems**

Summary

The article is devoted to the issue of error in the translation (from Polish into English) of technical specifications of external automotive lighting systems. The author presents the structure of technical specification and the characteristics of the specialist text. Next, the author presents the classification of errors and enumerates the types of errors found in the translation of the specifications. Finally, the author presents the consequences of wrong translation, gives some sources of the errors and suggests some guidelines for preventing errors in translation.

Due to the complex nature of the discussed issue, the article focuses only on selected error types characteristic for the non-literary text, which is a technical specification.